

Ahmet Ümit

Istanbulské memento

HOST

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

**„Chceš říct, že toho člověka
obětovali Atatürkovi?“**

Tmavé oči oběti byly upřeny na Atatürka. Tomu člověku mohlo být kolem padesátky, ruce měl vzpažené za hlavu dlaněmi k sobě, v zápěstí svázané nylonovou šňůrou, nohy roztažené a obrácené k moři. Stříbřité dlouhé rovné vlasy se rozprostíraly po mramorovém podstavci, límec kožené bundy tabákové barvy a náprsenka béžové košile zčernaly zaschlou krví. Kdyby mu brada s jemnými prošedivělými vousy nepadla na prsa, byl bych si zřejmě všiml hlubokého řezu v hrdle, který byl pravděpodobně příčinou smrti. Přestože jsem se s podobnými výjevy setkal už mnohokrát, pohled na mrtvolu mnou otřásl, snad proto, že bylo brzy ráno, anebo proto, že začínám stárnout. Otočil jsem se k moři, nad nímž pomalu svítalo.

Kolem propluly dva stařícké parníky městské dopravy, dva upracovaní dělníci, zanechávající na mírně zvlněné modré hladině zpěněnou stopu. Palácový mys tonul v namodralém oparu, váł slabý větřík a ve vzduchu vonělo moře. Stromy na úpatí paláce za asfaltovou silnicí už dávno rozkvetly. Jako by mi připomněly staré krásné dny, Istanbul mého dětství, mlhavé obrazy, neúplné hovory, útržky příběhů... Ne, jediná vzpomínka se mi neoživila. Zvedl jsem hlavu a setkal se s ním očima. Z oblohy mě pozoroval blednoucí půlměsíc. Říkám blednoucí, ale jeho obrysy byly stále jasnější, jako by právě vyšel. Projel mnou chlad, zamrazilo mě, odvrátil jsem od půlměsíce zrak a zvedl si límec kabátu.

„Že by to byla náhoda?“

Na malém prostranství zazněl hlas slabou ozvěnou a zanikl v šumění moře. Patřil našemu ztřeštěnci Alimu. Upřeně hleděl

na Atatürkovu sochu. Nebylo jasné, koho se ptá. Dříve než já zareagovala Zeyneb.

„Co že je náhoda?“

V její hezké tváři se zračila obava, že si nevšimla něčeho důležitého. Rukou s chroptící vysílačkou ukázal Ali na Atatürkovu sochu.

„Že nechali oběť přímo pod sochou, povídám.“ Tázavě se na mě podíval. „Co říkáte, šéfe, je to náhoda?“

Odpověď jsem neznal, přistoupil jsem k soše. Zamyšlený Mustafa Kemal v civilních šatech a s rukama v bok upíral pohled na modrou hladinu. Protože jsem neodpovídal, chopila se slova Zeyneb: „Chceš říct, že toho člověka obětovali Atatürkovi?“

„A proč ne?“ pokračoval klidně Ali, jako by mluvil o něčem obyčejném. „V téhle zemi jsou nejrůznější maniaci..“

Měl pravdu, ale v životě jsem neslyšel, že by kdy byla přinesena lidská oběť Mustafaovi Kemalovi.

„To se mi nezdá,“ řekla polohlasně Zeyneb a znovu si prohlédla mrtvolu, „podle mě je to úplná náhoda. Kdyby měl být ten člověk obětován, zabili by ho tady.“ Pravou rukou v ochranné rukavici ukázala na mramor pod hlavou mrtvoly. „Ale tady není ani stopa po krvi. Přitáhl ho sem až po smrti. Tento zločin podle mě nemá s Atatürkem co dělat.“

„Já nevím...“ chtěl se dál pít Ali, ale jeho slova přerušila siréna trajektu proplouvajícího kolem, přidušený jekot připomínající řev nějakého divokého prehistorického zvířete. Když dozníval, ozval se Zeynebin hlas: „Tady něco je.“ Z rukou mrtvoly svázaných v zápěstí se snažila cosi vytáhnout. „Něco kovového... Ha, už to mám.“

Naše pohledy utkvěly na kulatém předmětu mezi Zeynebiným palcem a ukazovákem.

„To je mince,“ zamumlala Zeyneb. „Vypadá to na antiku.“

Ali se pokusil přečíst nápis na minci.

„Na okraji je nápis, uprostřed obrázky... Co to je?“

Obrázky na minci, které i náš Ali svým ostrížím zrakem těžko rozeznával, jsem bez brýlí nemohl vidět. Už jsem

z náprsní kapsy bundy vytahoval brýle, ale Zeyneb podala vysvětlení.

„Není tohle hvězda? A tohle půlměsíc?“ Obrátila ke mně údivem otevřené oči. „Ano, půlměsíc, šéfe, a uprostřed hvězda.“ Zarazila se a podivným hlasem zašeptala: „Jako na naší vlajce.“

„Istanbul se původně nazýval Byzantion.“

V temné laboratoři bez oken jsem si na plátně pověšeném na stěně prohlížel obraz mince. Uprostřed půlměsíce obráceného cípy vzhůru se po tisíce let třpytila hvězda, která navzdory matným okrajům neztrácela nic ze svého lesku. Měsíc i hvězdu lemoval nápis sestávající z devíti písmen.

„Co je to za jazyk?“ napřáhla Zeyneb na nápis dlouhé ukazovátko. „Turecky to není. Asi rusky.“

„Ne,“ odpověděl jsem rozhodně. „Je to řecky. Řecká abeceda.“

Zeyneb i Ali stojící těsně vedle mě na mě pohlédli. Odkud to vím?

„Řecké písmo znám od otce Dimitriho. Byl to kněz na patriarchátě. Se svou ženou Sulou bydlel v domě se zahradou proti našemu domu ve čtvrti Balat. Neměli děti, já jsem k nim chodil jako domů. Měli obrázkové knížky z Řecka. Z těch jsem se naučil řeckou abecedu. Už je to dávno, dneska si písmenka pletu, ale tohle ještě zvládnu.“

„Tak co je tam napsáno, šéfe?“ se zájmem se zeptala Zeyneb s očima upřenými na nápis. Přistoupil jsem k plátnu a ukázal na písmena.

„I vy to přečtete. Je tam napsáno *Byzantion*.“

„Souvisí to z Byzancí?“ zamručel Ali zamyšleně, jako by měl před sebou problém, s nímž si neví rady.

Zeyneb mhouřila oči se stejně tázavým výrazem.

„Cože?“ vyhrkl jsem. „Neříkejte mi, že to nevíte.“

Zprvu mou reakci nepochopili, potom uhnuli pohledem, jako by udělali závažnou chybu.

„Opravdu nevíte? To přece není možné, přátelé. Přece Byzantion, Byzantion... Původní název Istanbulu, města, ve kterém žijete.“

Zatímco Ali zakryl svůj stud mlčením, Zeyneb se pokusila bránit:

„Není snad původní název Istanbulu Konstantinopolis?“

Zavrtěl jsem hlavou, jako by mě to překvapilo.

„Ovšem že ne. Istanbul se původně nazýval Byzantion. Název Konstantinopolis dostal až o mnoho set let později.“

Náhle se obraz na plátně změnil, před námi se objevila ženská bysta. Žena byla zobrazena z profilu, vlasy měla svázané dozadu, rysy jejího obličejce byly poměrně zřetelné. Byl to rub mince.

„Ta žena je taky Byzant, nebo Byzanc?“ chtěl říct Ali, který posunul snímek, aby přerušil mé historické kázání, ale nedořekl. Zase šlápl vedle. „Tak co je to za jméno, šéfe?“

Napůl v žertu, napůl vážně jsem důrazně zopakoval:

„Byzantion, Ali, Byzantion.“

„No jo,“ uchichtl se můj pomocník. „Ta ženská bude asi byzantská princezna.“

Tím jsem si nebyl tak jistý. Chvíli jsme si ženu mlčky prohlíželi. „Nevím,“ řekl jsem nakonec a natáhl se po vypínači. „O tomhle vím stejně tak málo jako vy. Nejlepší bude zeptat se odborníka.“

Místnost zalilo chladné světlo zářivky a obraz antické ženy na plátně zmizel. V té chvíli mě do nosu uhodila vůně, na kterou jsem v laboratoři vůbec nebyl zvyklý; ano, byly tam. Vůně se linula z fialových hyacintů v nenápadné váze na Zeynebině stole.

„To jsou krásné květiny,“ řekl jsem polohlasně. „Kdopak je přinesl?“

Otázku jsem směřoval k Zeyneb, ale všiml jsem si, že se Ali začervenal. A Zeyneb naprosto klidně, dokonce s hrdotí odpověděla:

„Přinesl je Ali, šéfe.“

Tak tohle bylo velké překvapení. Náš neotesanec Ali nosí květiny Zeyneb, se kterou se při každé příležitosti chytne! Udiveně jsem na svého pomocníka pohlédl, ruměncem na jeho tváři ztmavl, uhnul očima, aby se nesetkal s mýma. Chtěl jsem si do něj trochu rýpnout, ale ten ničema se tak roztomile styděl, že jsem se k tomu neodhodlal.

„Moc hezké kytky,“ uzavřel jsem tuto záležitost a obrátil se k Zeyneb. „Musíme najít odborníky na tyhle věci, historiky, specialisty na mince, lidi, kteří nám to vysvětlí.“

„Hned se do toho pustím, šéfe.“

Změna tématu potěšila i Aliho. „Začneme od lidí, kteří se vyznají v mincích,“ horlivě se zapojil do hovoru. „Mezi půlměsícem s hvězdou na té minci a tím, že ji nechali u paty Atatürkovy sochy, musí být nějaká souvislost.“

To bylo také důležité. Půlměsíc s hvězdou na minci ražené před několika tisíci lety a Mustafa Kemal. Že by to bylo politické poselství? Že by vrah či vrahové nebyli obyčejní lidé, ale teroristé, kteří se svým zločinem snaží něčeho dosáhnout? Tato možnost mi moc logická nepřipadala. Dosud totiž žádná teroristická skupina, ať zprava, či zleva, takovou metodu nepoužila. Jejich činy byly zaměřené na jasné a konkrétní cíle. Ledaže by je řídila nějaká zpravodajská služba. V politickém oddělení jsem nikdy nepracoval, ale věděl jsem, že značnou část teroristických skupin ovládají právě zpravodajské služby.

„Á, celý tým je tady,“ ozval se Şefikův hlas a já se otočil ke dveřím. Na prahu stál neohrožený komisař z jednotky pro ohledání místa činu a pobaveně si nás měřil pohledem. Jakmile zaznamenal, že v místnosti panuje pochmurná atmosféra, zvažněl.

„Hledal jsem vás, šéfe. Zjistili jsme totožnost zavražděného.“

To byla dobrá zpráva.

„Našli jste jeho doklady?“

Přistoupil ke mně s důkazním sáčkem.

„Našli jsme peněženku. Ležela asi sto metrů od místa činu. Obsahovala i průkaz. Na silnici byl i rozbitý mobil.“

„Peněženka a mobil byly na stejném místě?“ zeptal jsem se, když jsem přebíral sáček.

„Skoro... Na kraji hlavní silnice z Palácového mysu do Eminönü... Peněženka a částí mobilu ležely asi deset metrů od sebe... Vrahové je asi odhodili, když nechali mrtvolu a utíkali...“

Přestože jsem věděl, co mi odpoví, pro jistotu jsem se zeptal:

„Říkáš vrahové? Jak si můžeš být tak jistý, že vrah nebyl jen jeden?“

„Oběť někdo přenesl, šéfe. Jak sám víte, kdyby zavražděného podřezali na místě, bylo by všude krve jako na jatkách. A mrtvolu jeden člověk neunese.“ A jako by si vzpomněl na něco důležitého, dodal zvědavě: „Mluvili jste s lidmi v okolí? Viděl to někdo?“

S lidmi v okolí mluvil Ali, a tak odpověděl on:

„Strážní u vojenského objektu na druhé straně silnice nic neviděli. Ani zaměstnanci nedalekého parkoviště. A chlapi, co popíjeli na břehu moře, nevěděli vůbec nic. Zeptali jsme se každého, kdo byl v noci tou dobou na Palácovém mysu, ale nikdo nic neviděl.“

„Vrahové musí být profíci,“ řekl tiše Şefik, jako by si to chtěl sám ujasnit. „Kolem sochy nebylo nic, co by se nám hodilo, žádný důkaz.“

Şefikova slova mi znovu připomněla, že za vraždou by mohla stát zpravodajská služba. Jenže ta jen tak nezanechává poselství, samozřejmě pokud by nás nechtěla svést na falešnou stopu.

„A proč teda Atatürkova socha?“ vyrukoval znovu se stejnou otázkou náš paličák Ali.

„Divné!“ řekl Şefik. Ani on si to nedovedl vysvětlit. „Vážně divné! Že by tím vrahové chtěli něco sdělit?“

Mohli bychom diskutovat hodiny, ale zdálo se, že je nemožné dobrat se nějakého závěru. Zejména s těmi údaji, které jsme prozatím měli k dispozici. Místo abych pronášel rozumy, vysypal jsem na stůl obsah sáčku. Všichni jsme zírali na peněženku tabákové barvy a mobil rozpadlý na dvě části.

„To je ale pěkná peněženka,“ pronesl téměř vesele Ali. „Zavražděný musel být v balíku.“

„To nevím,“ odtušil Şefik a ukázal na bankovky vyčuhující z peněženky. „Ale zřejmě u sebe rád nosil hotovost. Je tam přesně tisíc dvě stě dvacet pět lir.“

Zeyneb to zaujalo.

„Vrah se peněz ani nedotkl?“

„Myslím, že ne. Jestli měl ten člověk u sebe víc peněz, to nevím, ale v peněžence bylo tisíc dvě stě dvacet pět lir.“

Víc než peníze mě ale zajímala totožnost zavražděného. Zatímco jsem dvěma prsty pravé ruky, abych se peněženky dotýkal co nejméně a nesetřel otisky, vytahoval průkaz totožnosti, Zeyneb dál rozvíjela své úvahy:

„Zdá se, že zločin nebyl spáchán pro peníze. Jinak by vrah všechny sebral.“

„Vypadá to tak.“

Posledních Şefikových slov si nikdo nevšímal. Všichni jsme zaměřili pozornost na průkaz totožnosti, který mi visel mezi prsty. Prošedivělé vlasy muže na fotografii byly kratší, ale beze vší pochybnosti se podobal naší oběti. Jmenoval se Necdet, příjmením Denizel, narozený dvanáctého srpna 1959 v Istanbulu. Stav svobodný.

„Ten člověk učil na univerzitě.“

Když Şefik viděl, že jsme na něj obrátili oči, ukázal na navštívenku pohozenou na stole.

„Tady to stojí. Dr. Necdet Denizel, historik umění — archeolog.“

Navštívenka se vůbec nepodobala skromným vizitkám univerzitních učitelů. Už na pohled bylo poznat, že je vytištěná na velmi drahém papíře.

Aliho však nezajímala navštívenka, ale profese zavražděného.

„Tak teda archeolog! Zřejmě se zabýval tím vaším Byzantionem, šéfe.“

„Takže nejdřív musíme navštívit jeho bydliště,“ podpořil jsem ho. „Tak se něco dozvíme jak o Necdetu Denizelovi, tak o Byzantionu.“

„Byzantion?“ zíral Şefik nechápavě. „Co to je?“

Ali si ho přezíravě změřil:

„Ty to nevíš, Şefiku? To je mi tě líto! Byzantion je první název města, ve kterém žiješ.“

Şefik, celý zmatený, stále nechápal. Zeyneb mu přispěchala na pomoc.

„Zavražděný měl přece v ruce minci. Na ní je nápis *Byzantion*...“

„Člověk není zrovna
nejvěrnější bytost...“

Podle navštívenky bydlela oběť v Samatyi, na úpatí posledního ze sedmi pahorků Istanbulu. Samatyu jsem měl vždycky rád, i když ne tolik jako Balat, kde bydlím. Je to jedna ze starých čtvrtí, které dělají Istanbul tím, čím je. Svého času bydleli v této krásné části města spíš Arméni. Když si s Evženii někdy chceme zajít na anýzovku jinam než do Tatavly, chodíme tam. Evženie používá pro Samatyu řecký název Psammattia. Prý to znamená písčina. Mně se, když se řekne Samatya, vybaví domy z kamene a cihel, jejichž střechy voní sluncem a okna mořem, staré kostely, mešity, úzké uličky s malými vinárnami a tisícileté městské hradby, skrze něž příměstské vlaky neúnavně dopravují tisíce Istanbulanů. Ale Samatya je stejně jako Balat unavená, stará a opotřebovaná. Proto jsem si nepředstavoval, že by patrový dřevěný domek zavražděného byl kdovíjak krásný. Pod závěsem útlých fialových kvítků košatého jidášníku nad železnou brankou jsme vešli do malé zahrádky. Přivítal nás velký nachýlený fíkovník, který snad ještě pamatoval byzantské časy. V žáru stoupajícího slunce se šířila omamná, ostrá vůně. Doléhal sem nakřáplý křik hádavých racků a z postranní uličky dětský smích.

„Nádherný dům,“ polkl Ali a obdivně se na něj zadíval. „Je tu dokonce zahrada. Archeologové musí brát pěkné peníze.“

Zeyneb, která měla před Alim několik kroků náskok, už došla téměř ke dveřím domu. Přesto se otočila a neodpustila si uštěpačnou poznámku:

„Anebo ten člověk vykopal pořádný poklad.“

„Proto ho možná zabili. Třeba se nerozdělil s kamarády.“

Nebylo jasné, zda Ali mluví vážně, nebo žertuje.

„Tak to si musíme posvítit na jeho kolegy,“ odpověděla Zeyneb. Úsměv na její tváři však prozrazoval, že si dělá legraci. „Musíme prověřit jejich majetek.“

„To všechno musíme udělat, poklad nepoklad,“ poznamenal jsem.

Zeyneb se přestala usmívat. Ali odvrátil zrak od červených pelargonii a pohlédl na mě. Byl čas jednat vážně.

Právě jsem chtěl navrhnout, že půjdeme dovnitř, ale vtom mi zazvonil mobil. Když se na displeji objevilo jméno Evženie, zneklidněl jsem.

„Moment, přátelé,“ řekl jsem a poodstoupil stranou.

Jen co jsem došel pod košatý jidášník, stiskl jsem tlačítko hovoru.

„Ahoj Evženie...“

„Ahoj Nevzate...“

„Jak se máš?“

„Ale docela dobře...“

Ne, dobře se neměla. Nemohla, protože dnes měla poprvé přijít ke mně. Poprvé měla vstoupit do mého bytu, setkat se s mými přízraky, bolestmi, s mým žalem. Byla nervózní, protože jsem léta otálel, než jsem ji k sobě pozval. Já jsem přitom chodil k ní, do její vinárny, mezi její přátele, dokonce mezi komunitu istanbulských Řeků s naprostou samozřejmostí. Jakmile však přišla řada na mě, narazila vždycky trpělivá Evženie na citovou přehradu, na hořem uhnětený odstup. Časem si na to zvykla, nejenže to nikdy otevřeně neřekla, ani to nedala najevo. Pravděpodobně právě proto se jí ve tváři místo radosti zračilo znepokojení, když jsem ji k sobě pozval.

„Jsi si jistý?“ zeptala se. „Jsi si tím jistý, Nevzate?“

„Jsem,“ odpověděl jsem s mírně svraštěným obočím. „Samozřejmě. Copak bych tě zval, kdybych si nebyl jistý?“

Opravdu jsem si byl jistý? Vlastně jsem nevěděl, ale jistý jsem si být musel. Jak dlouho to takhle mohlo jít dál? Evženie byla má nejlepší přítelkyně, člověk, jemuž jsem v životě nejvíc důvěřoval, a především žena, kterou jsem miloval... A co Güzide s Aysun?

Žena a dcera, které jsem ztratil? Ano, jejich podoba, stopy, věci, vůně, jejich hlasy, jež jsem v domě dosud slýchal... Opravdu, stále jsem žil vzpomínkami na ně, ale Güzide a Aysun jsou mrtvé. I když je nesmírně těžké se s tím smířit, i když se od nich stále nemohu odpoutat, je to skutečnost. Osud, prokletí, nešťastná náhoda, říkejme tomu, jak chceme, ten strašný výbuch mi vzal ženu a dceru. Život však jde dál. Člověk se chtě nechtě setkává s jinými lidmi, má je rád. Láska k jiným lidem nesmí oslabit vazbu na zemřelé. Věděl jsem, že když tomu přitakávám, obehlávám sám sebe. Život dává přednost živým. Podoba zemřelých, jejich hlasy, vůně, vzpomínky i stopy po nich se pomalu stírají. Je to bolestné, ale jinak to asi nejde. Člověk není zrovna nejvěrnější bytost. Důležité je na zemřelé úplně nezapomenout, vstřebat něco z jejich duše, přesvědčit sám sebe, že žijí dál ve vašem srdci. Říkám přesvědčit sám sebe, protože časem se vám otisk vašich blízkých ve vaší duši, jejich tváře, jejich živá podoba i otřesné události pomalu vytrácejí z paměti. To byla bolestná skutečnost, ať jsem se sebevíc snažil přesvědčovat o opaku. Už jsem se tomu nemohl dál bránit, dostal jsem se na rozcestí, podlehl jsem. Na tomto rozcestí na mě čekala Evženie. S její pomocí jsem se vzchopil, postavil se znovu na nohy a naučil se žít se svou bolestí. Existuje-li něco jako normální člověk, snažil jsem se jím stát. A abych Evženii vyjádřil svou vděčnost, učinil jsem to, co jsem měl udělat už dávno, pozval jsem ji k sobě domů. Po dlouhém váhání mé pozvání přijala, ale znepokojení ze sebe nesetřásla. Bála se, že si to mohu každou chvíli rozmyslet, že udělám něco, co ji raní.

Proto byl hlas na druhém konci napjatý, plný znepokojení. Bylo třeba ji uklidnit.

„Co to?“ vložil jsem do svého hlasu opravdovou výčitku. „Snad mi nechceš říct, že večer nepříjdeš?“

„Ale ne, Nevzatku, copak bych něco takového mohla udělat?“ odpověděla uvolněněji. „Ale když už k tobě jdu, mohla bych připravit některý z těch předkrmů, co máš rád...“

Mistrně jsem zahrál svou roli.

„V žádném případě, Evženie. Co jsme říkali, dneska večer ne-
hneš ani prstem. Všechno připravím já...“

„Tak dobře,“ uklidnila se. Podařilo se mi ji přesvědčit, ale po-
chyboval jsem, zda jsem přesvědčil sám sebe. Evženie se napůl
žertem zeptala: „Co teda naservíruješ?“

„Něco, cos v životě nejedla,“ pokračoval jsem sebevědomě.
„Nedivil bych se, kdybys mě zaměstnala u sebe ve vinárně, až
okusíš moje předkrmy.“

Zasmála se.

„Tohle říkám, i když jsem tvoje jídla neochutnala, Nevzatku.
Přestaň se už konečně zabývat vrahy a zločinci.“ Její hlas zvaž-
něl, přešel téměř do prosebného tónu. „Myslím to vážně. Proč
neodejdeš do důchodu, nepřijdeš pracovat do Tatavly?“

Říkala to už nevím pokolikáté, i když věděla, že na to nikdy
nepřistoupím. Nedal jsem na sobě nic znát.

„Žádné takové přetahování lidí. Chci odbory, pojištění. A hlav-
ně pořádný plat. Mnohem větší než od státu...“

„Jsem pro,“ přistoupila na tuto hru. Možná ani nehrála. Mož-
ná byla stejně upřímná jako vždy. „Stačí, když se mnou budeš
pracovat,“ řekla naprosto vážně.

„Ještě si to rozmyslím,“ zasmál jsem se, aby pochopila, že je-
nom žertujeme, „a ty si taky proveř schopnosti člověka, kterého
chceš vzít do práce. Copak se kuchař najímá jen tak naslepo?“

Evženie se nesmála, vážný tón jejího hlasu se nezměnil.

„Pokud jde o tebe, nic vědět nepotřebuju.“

Ani já o tobě nepotřebuju nic vědět, Evženko, měl jsem říct,
ale neřekl. Měl jsem jí říct něco hezkého, ale neudělal jsem to,
můj pohled sklouzl na Zeyneb a Aliho, kteří na mě čekali.

A tak jsem se spokojil se slovy: „Děkuju. Jsem moc rád, žeš
přijala moje pozvání... Tak přijď večer včas, ano? Čekám tě v osm.“

„Budu tam.“

Její hlas nezněl ani trochu dotčeně. Byl měkký jako jarní
vánek ovívající mé čelo, sebejistý jako hradby za našimi zády,
chránící toto město po tisíce let. Když jsem odcházel, cítil jsem
však v nitru jakousi hořkost.

„Co říkáte, šéfe,
bývalá milenka?“

Na rozdíl od prosluněné zahrady vládlo v domě přítmí. Na prahu na nás dýchl chlad vonící levandulí. Zavražděný Necdet Denizel se nejspíš zápach plísně, kterou způsobovala vlhkost v domech poblíž moře, snažil přebít vůní levandule. Když jsme procházeli tmavou předsíní, z protějších dveří, jimiž pronikalo denní světlo, se ozvalo:

„Dobrý den... Jsem král Byzas... Vítejte v mém paláci...“

Byl to podivný, tlumený hlas. Všichni tři jsme sáhli po zbraních. Dům měl být přece prázdný. Podle toho, co jsme zjistili, žil zavražděný sám, nejbližší příbuzné měl v Ankaře. Opatrně jsme postupovali tmavou předsíní. Když jsme se přiblížili k otevřeným dveřím, hlas se ozval znovu:

„Dobrý den... Jsem král Byzas... Vítejte v mém paláci...“

Podívali jsme se na sebe. Pokynul jsem Alimu, aby vrazil do dveří, a Zeyneb, aby nás zezadu kryla. Ali rychle dveře rozrazil. Namířil jsem zbraň směrem, odkud hlas přicházel. Oslnilo mě světlo, nevšímal jsem si toho a vykřikl:

„Ani hnout, policie!“

Hlas se ozval znovu a bez jakékoliv známky leknutí opakoval stále stejná slova:

„Dobrý den... Jsem král Byzas... Vítejte v mém paláci...“

Sotva jsem přivykl světlu, rozesmál jsem se — na místě, kam jsem mířil revolverem, poskakoval ve velké kleci šedivý papoušek s červeným ocasem a opakoval svůj refrén:

„Dobrý den... Jsem král Byzas... Vítejte v mém paláci...“

Ali a Zeyneb, kteří mě následovali, se rozesmáli na celé kolo. Oddechli jsme si.